

44. Stora Kilsbygden med Norsälven

Naturvärdesklass: 3

Kriterier: LZKB

Markägare: Privata markägare och kommun

Area: ca 704 hektar

Inventeringar, planer och förordningar:

LST Naturinventering av Kils kommun 1989 obj nr: 56

Ångs och betesinventering obj nr: A26-ZXR

Kommunens kulturmiljövårdsprogram

Riksintresse

Områdesbeskrivning: Stora Kilsbygden är en vacker och kulturhistoriskt värdefull odlingsbygd. Odlingslandskapet väster om Stora Kil är kuperat och sluttar svagt ned mot Norsälven. Här ligger Hannäs bygata som är en gammal radby som är byggnadshistoriskt intressant. På motsstående sida av älven ligger byn Rudstorp på en uppodlad höjdrygg. På vår och höst rastar stora mängder fåglar i Norsälven. Dessa söker föda på odlingsmarkerna vid Hannäs och flera arter häckar här. Odlingslandskapet är storskaligt och rationellt men på sina ställen bryts det av lövträdsri-dåer och buskar. Små delar av området betas av häst och på norra sidan av Norsälven betar kor. I östslutningen söder om Stora Kils kyrka finns flera små låga åsryggar. Ryggarna är några meter höga och cirka 300x300 meter i längd och bredd. Strax söder om Stora Kils kyrka ligger Runnevål som är ett av Värmlands största gravfält med 83 gravhögar och 7 stensättningar. Gravfältet har daterats till 400-550 år efter Kristus. På gravfältet växer ett relativt tätt björkbestånd som till stora delar skuggar marken. I fältskiktet finns en del mossa, ris och gräs men på vissa ställen finns en ganska artrik flora. Området sköts av Skogsstyrelsen med avslitande redskap såsom röjsnöre.

Arter: Sångsvan (06)

Storspov (06)

Sånglärka (06)

Göktyta (89)

Bivråk (89)

Utter (05)

Värden: Området har en vacker landskapsbild och innehåller mycket stora kulturhistoriska värden. Norsälven, Hannäs och markerna runt om är mycket viktiga rastställen på vår och höst för flyttfåglar. På våren kan räknas upp till 1000 sångsvanar. Eftersom vattnet sällan fryser här så är det även ett viktigt övervintringsställe för fåglar. Ången vid Runnevål innehåller på sina ställen en värdefull flora.

Hot: Slutar markerna att brukas kommer landskapet att växa igen och många värden går förlorade.

Önskvärd skötsel: Marken vid Runnevål bör skötas med skärande redskap i stället för avslitande. Landskapet bör fortsätta att brukas men med hänsynstagande till olika småbiotoper i landskapet. Marken norr om Norsälven bör fortsätta att betas men med ett lägre betestryck än dagens. Det är viktigt för helheten att Hannäs bygata bibehåller sitt ursprungliga utseende samt sköts och bevaras tillsammans med markerna runt om.

